

Brief aan nieuwe net verkozen gemeenteraden

Den Haag, 29 maart 2022

Geacht gemeenteraadslid,

Van harte gefeliciteerd met uw verkiezing tot Raadslid van uw gemeente! Volksvertegenwoordiger zijn is een mooie en belangrijke taak die een grote verantwoordelijkheid vraagt.

De Raad voor het Openbaar Bestuur is het adviescollege dat regering en parlement adviseert over de inrichting en het functioneren van het openbaar bestuur en de beleidsmatige aspecten van financiële verhoudingen tussen Rijk, gemeenten en provincies. Over de hoeden van regering en parlement heen adviseren wij ook gemeenten over bestuurlijke en financiële vraagstukken. Wij beogen daarmee gemeenteraadsleden, wethouders, burgemeesters en andere mensen die zich inzetten voor een sterke lokale democratie te ondersteunen. Graag zetten wij met deze brief beknopt de voor u belangrijkste en meest relevante adviezen op een rij. De steeds bijgevoegde link leidt naar de pagina op onze website www.raadopenbaarbestuur.nl waar het genoemde advies is te vinden.

Nieuwe politiek, nieuwe akkoorden

Na de gemeenteraadsverkiezingen staat u voor de belangrijke taak om afspraken te maken voor de nieuwe raadsperiode. In veel gemeenten zijn acht en vier jaar geleden afspraken vastgelegd in akkoorden die samen met bewoners, verenigingen en ondernemers tot stand zijn gekomen. Die alternatieve vormen voor het sluiten van akkoorden zijn door de Raad voor het Openbaar Bestuur in kaart gebracht in de bundel [Nieuwe politiek, nieuwe akkoorden](#).

Goede ondersteuning voor uw taak als volksvertegenwoordiger

Het Raadslidmaatschap is een mooi maar ook intensief ambt. De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft verschillende adviezen uitgebracht waarin hij suggesties doet voor een goede ondersteuning van het gemeenteraadswerk. Dat is van groot belang voor de lokale democratie. U kunt daar,

zeker bij de start van een nieuwe raadsperiode, aandacht voor vragen. In dit verband wijzen wij u op de adviezen [Voor de publieke zaak](#) en [Goede ondersteuning, sterke democratie](#).

De gemeenteraad aan het stuur bij digitalisering en datagebruik

Digitalisering en het gebruik van data zijn op zichzelf onvermijdelijke ontwikkelingen, die zowel kansen als ook grote risico's met zich meebrengen. De Raad voor het Openbaar Bestuur ziet voor u als gemeenteraadslid een belangrijke rol om de invloed van nieuwe technologieën in goede en gecontroleerde banen te leiden. De belangrijkste boodschap van de Raad aan u is wel: digitalisering en datasturing zijn geen technisch gedoe voor specialisten. Het is een politieke kwestie, het gaat uw inwoners aan! U als raadslid kunt richting geven. In [Zoeken naar waarheid](#) en [Sturen of gestuurd worden?](#) doet de Raad voor het Openbaar Bestuur daarvoor voorstellen.

De gedecentraliseerde taken in het sociale domein

Nadat het Rijk een enorm takenpakket in het sociale domein decentraliseerde naar gemeenten heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur de impact van die flinke taakverzwaring op het functioneren van de lokale democratie goed gevolgd. De Raad ziet dat gemeenteraden de ruimte die zij hebben om te sturen in het sociale domein niet volledig benutten. De Raad voor het Openbaar Bestuur adviseert gemeenteraden om in het politieke debat te focussen op de maatschappelijke waarden die richting moeten geven aan het lokaal sociaal beleid. Zie ons advies: [Decentrale taak is politieke zaak](#).

De gemeenteraad als hoeder van de rechtsstaat

De Raad voor het Openbaar Bestuur ziet dat door onhandigheid, onwetendheid en onverschilligheid op onderdelen zogenoemde rechtsstatelijke tekorten ontstaan en pleit voor het borgen van een rechtsstatelijke cultuur. Als raadslid speelt u een belangrijke (voorbeeld)rol om zo'n rechtsstatelijke cultuur te voeden. Het rapport [Een sterkere rechtsstaat](#) biedt daarvoor handvatten voor u als gemeenteraadslid.

De onmisbare rol van lokale media

U weet uit eigen ervaring, bijvoorbeeld op basis van de campagne voor de afgelopen raadsverkiezingen: lokale en regionale media zijn essentieel voor de lokale samenleving en democratie. Maar lokale media kunnen hun functies lang niet overal in Nederland goed uitvoeren.

Samen met de Raad voor Cultuur pleitte de Raad in het advies [Lokale media: niet te missen!](#) daarom voor meer samenwerking en een stevigere financiering voor regionale en lokale media.

Samenwerken met andere overheden

Heel veel belangrijke vraagstukken waar u als volksvertegenwoordiger mee te maken krijgt, kunnen gemeenten niet (meer) alleen oplossen. Gemeenten zijn steeds meer afhankelijk geworden van samenwerking met andere organisaties en medeoverheden, zoals het Rijk, provincies, waterschappen, en andere gemeenten. Samenwerking en afhankelijkheid van andere partijen kan flink lastig zijn. De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft enkele adviezen hierover uitgebracht waarin ook suggesties staan voor gemeenten, zoals:

- [Rust-Reinheid-Regelmaat](#)
- [Rol nemen, ruimte geven](#)
- [Droomland of niemandsland](#)

Slot

Wij organiseren regelmatig symposia of webinars over voor Raadsleden interessante thema's. Zo kunt u op donderdag 31 maart a.s. [een webinar](#) volgen over ons advies [Van crisis naar opgave](#), over de gevolgen van de coronapandemie voor gemeenten. Op donderdag 21 april a.s. vindt alweer de vijfde [Dag van de Financiële Verhoudingen](#) plaats over de grote verscheidenheid in regionale opgaven om brede welvaart te bereiken.

U kunt de Raad voor het Openbaar Bestuur volgen via LinkedIn of via Twitter (@Raad_ROB). Benader ons gerust voor vragen of opmerkingen, wij geven graag een toelichting op de adviezen die we uitbrengen. Dit alles om uw werk als Raadslid te ondersteunen.

U mag namens uw inwoners belangrijke besluiten nemen over uw gemeente. Dat is lang niet altijd eenvoudig, maar wel heel betekenisvol. We wensen u veel plezier en succes daarbij.

Met vriendelijke groet,

Han Polman

Voorzitter Raad voor het Openbaar Bestuur

Rien Fraanje

Secretaris-directeur